

**A Magyar Nemzeti Bank 6/2020. (V.04.) számú ajánlása
az EMIR prociklikusság elleni biztosítéki követelményekre vonatkozó, központi szerződő félnek
szóló intézkedéseiről**

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja a központi szerződő fél prociklikusság elleni biztosítéki követelményeivel kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás kidolgozása során figyelembe-vételre került a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló 2012. július 4-ei 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EMIR) és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a központi szerződő felekre vonatkozó követelményekről szóló szabályozási technikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló 2012. december 19-ei 153/2013/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: EMIR RTS).

Az MNB a jelen ajánlás közzétételével biztosítja az Európai Értékpapír-piaci Hatóság által angol nyelven 2018 májusában, magyar nyelven 2019. április 15-én közzétett, 2018 decemberétől alkalmazni rendelt „Az EMIR prociklikusság elleni biztosítéki követelményekre vonatkozó, központi szerződő feleknek szóló intézkedéseiről” című *Iránymutatások*¹ hazai szabályozási környezetbe történő átültetését.

Az ajánlás címzettjei a Magyarország területén székhellyel rendelkező központi szerződő fél tevékenységet végző szervezetek (a továbbiakban: központi szerződő fél).

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban természetesen továbbra is kötelesek.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

---

¹ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-151-1293_final_report_on_guidelines_on_ccp_apc_margin_measures.pdf

II. Általános rendelkezések

III.

1. A prociklikusság rendszeres értékelése

1.1. Az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél meghatározza azokat a mérőszámokat, amelyek segítségével a biztosítékok és az azokon alkalmazott pufferek prociklikus hatásai mérhetővé válnak. A központi szerződő fél meghatározza saját mérőszámait, melyekkel teljeskörűen értékeli a biztosítékok hosszú vagy rövid távú stabilitását, indikátorok segítségével értékeli a piaci volatilitáshoz való viszonyukat, továbbá a biztosítékok konzervatív jellegét. Példák lehetséges mérőszámokra:

- a. a rövid távú stabilitást olyan mérőszámokkal lehet értékelni, mint amilyen például a biztosítékok meghatározott idő alatt bekövetkező változása vagy a biztosítéki követelmények változásainak szórása;
- b. a hosszú távú stabilitást olyan mérőszámokkal lehet monitorozni, mint amilyen például a biztosítékok maximális és minimális értékének egymáshoz viszonyított aránya meghatározott idő alatt.

1.2. Az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél rendszeresen alkalmazza a mérőszámokat a biztosítéki követelmények prociklikusságának értékeléséhez, továbbá a biztosítéki paraméterek felülvizsgálatára tett minden jelentős javaslat értékeléséhez a felülvizsgálat előtt. Az MNB elvárja továbbá, hogy az értékelés részeként a központi szerződő fél figyelembe vegye termékínálatának, klíringtagságának és kockázatkezelési gyakorlatainak jellemzőit.

1.3. Amennyiben a mérőszámok a biztosítéki követelményekből fakadó prociklikussági hatásokat jeleznek, az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél felülvizsgálja a prociklikusság elleni biztosítéki intézkedéseit, és elvégezze a politikáinak megfelelő kiigazítását annak érdekében, hogy megfelelően kezelje a prociklikussági hatásokat.

1.4. Az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél megfelelő politikákat alakítson ki a prociklikusság elleni intézkedéseinek felülvizsgálatára és kezelésére. Ezen politikáknak legalább a következőket kell meghatároznia:

- a. biztosítékok prociklikussága iránti kockázatvállalási hajlandóság, pl. a biztosítékok nagymértékű megemelésének toleranciaküszöbe;
- b. biztosítékok prociklikusságának értékeléséhez alkalmazott mérőszámok;
- c. értékelések gyakorisága;
- d. a mérőszámok eredményei alapján szükséges lehetséges intézkedések; és
- e. irányítási és jóváhagyási mechanizmusok a felülvizsgálat eredményének függvényében alkalmazott intézkedéseknél

1.5. Az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél nyilvántartást vezessen a felülvizsgálatokról, azok eredményeiről, továbbá a megállapítások kezelésére tett intézkedésekről az EMIR RTS 12. cikkének megfelelően.

2. A prociklikusság elleni biztosítéki intézkedések alkalmazása valamennyi lényeges kockázati tényezőre

2.1. Az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél legalább valamennyi olyan lényeges kockázati tényezőre – árváltozások, árfolyamváltozások, implicit volatilitási változások, spread kedvezmények – alkalmazza a prociklikusság elleni biztosítéki intézkedéseket, amelyek a biztosítékok nagymértékű változásait eredményezhetik. A központi szerződő fél termék- vagy portfóliószinten alkalmazza a prociklikusság elleni biztosítéki intézkedéseket, feltéve, hogy azok a biztosítéki követelmények számításában alkalmazott valamennyi lényeges kockázati tényezőre kiterjednek.

- 2.2. Az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél az EMIR RTS 28. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti prociklikussági puffer alkalmazása esetén azt a nem lineáris termékek, például opciók vonatkozásában a kockázati tényezők szintjén alkalmazza, ahelyett, hogy közvetlenül a biztosíték értékét növeli meg 25%-kal.
- 2.3. A prociklikusság elleni biztosítéki intézkedéseknek a kockázati tényezők szintjén történő alkalmazásakor a központi szerződő fél különböző prociklikusság elleni biztosítéki intézkedéseket alkalmazhat a különböző kockázati tényezőkre, vagy alkalmazhatja ugyanazon prociklikusság elleni biztosítéki intézkedést valamennyi kockázati tényezőre. Utóbbit megvalósíthatja oly módon, hogy az intézkedést külön-külön, egymástól függetlenül alkalmazza minden egyes kockázati tényezőre, vagy egységesen alkalmazza az összes kockázati tényezőre.
3. Az EMIR RTS 28. cikke (1) bekezdésének (a) pontja szerinti biztosítéki puffer felhasználása
- 3.1. Amennyiben a központi szerződő fél a 25%-os biztosítéki puffert alkalmazza a prociklikusság kezelésére, elvárt, hogy dokumentált politikákat és eljárásokat alakítson ki és működtessen, amelyek részletesen rögzítik azokat a körülményeket, amikor a puffer ideiglenesen felhasználható. Ezen politikák és eljárások legalább a következőket határozzák meg az MNB elvárása szerint:
- azon mérőszámokat és küszöbértékeket, amelyek alapján a központi szerződő fél megítélése szerint a biztosítéki követelmények jelentősen emelkednek, és amelyek a prociklikussági puffer felhasználását indokolhatják;
  - a prociklikussági puffer visszaépítésének feltételeit a felhasználását követően; és
  - a prociklikussági puffer felhasználásához és visszaépítéséhez szükséges politikákat, eljárásokat.
4. Az RTS 28. cikke (1) bekezdésének (c) pontja szerinti minimum biztosítéki érték
- 4.1. Az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél ne használjon a biztosítéki minimum kiszámításához olyan modellezési eljárásokat – az EMIR RTS 28. cikke (1) bekezdésének (c) pontjában rögzített prociklikusság elleni biztosítéki intézkedés alkalmazásakor – mint pl. az eltérő súlyok alkalmazása a visszatekintési időszakon belüli megfigyeléseknél annak érdekében, hogy csökkentse a 10 éves múltbéli visszatekintési időszak hatékonyságát.
- 4.2. Az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél oly módon számítsa ki a biztosítéki minimumot, hogy továbbra is megfeleljen az EMIR és az EMIR RTS követelményeinek, köztük az EMIR RTS 24., 26. és 27. cikkében foglaltaknak.
- 4.3. Az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél ugyanazon gyakorisággal végezze el a biztosítéki minimum kiszámítását, mint a biztosítékok rendszeres kiszámítását, kivéve, ha a központi szerződő fél igazolni tudja, hogy a biztosítéki minimum hosszabb időszakon át stabil marad mindaddig, amíg a biztosítéki minimum ismételt kiszámítására sor nem kerül.
5. A biztosítéki paraméterek közzététele
- 5.1. Az EMIR RTS 10. cikkével összhangban az MNB elvárja, hogy a központi szerződő fél közzé tegye a biztosítéki követelmények számításához alkalmazott modelljeit. A közzététel legalább a következő információkat tartalmazza minden egyes alkalmazott modellre vonatkozóan:
- konfidenciaintervallum;
  - visszatekintési időszak;
  - likvidációs időszak;
  - az EMIR RTS 27. cikke szerinti biztosítéki beszámítás számításakor alkalmazott paraméterek és módszer;
  - a biztosítékszámításhoz alkalmazott modellek módszertana (pl. VaR módszertan), az alkalmazott kiegészítések és pufferek és azok módszertana; valamint

- f. a prociklikusság elleni intézkedések alkalmazásakor használt módszertan és paraméterek. Különösen:
- i. az EMIR RTS 28. cikke 1. bekezdésének a) pontja alapján a biztosítéki követelményeken felül alkalmazott puffer százaléka, továbbá a felhasználás és visszaépítés feltételei;
  - ii. az EMIR RTS 28. cikke 1. bekezdésének b) pontja alapján azon módszerei, amelyek alapján a visszatekintési időszakokban tapasztalt stressz időszakokat felhasználja a biztosítékkövetelmények számításához; és
  - iii. az EMIR RTS 28. cikke 1. bekezdésének c) pontja alapján a 10 éves minimális biztosítéki követelmény számításának módszertana.

5.2. Az MNB elvárja, hogy a közzétett információk kellően részletesek legyenek annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az biztosítéki követelmények kiszámítását és a biztosítéki követelmények nagymértékű módosításainak előrejelzését.

IV. Záró rendelkezések

6. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
7. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
8. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
9. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2021. január 31-étől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Dr. Matolcsy György sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke